

د. سید علی
۱۵۸۵۰۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقایسه با پول شویی و تأمین مالی تروریسم

راهبر و تهیه کننده: دکتر بانکی کشور در فضای بین الملل

عنوان و نام پدیدآور: مقابله با پول شویی و تامین مالی تروریسم؛ راهبرد توسعه روابط بانکی کشور در فضای بین المللی / مجری: فرزانه صمدیان؛ تهیه و تدوین پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر؛ ناظر علمی: محمد جعفری، حسین امیری.

مشخصات ظاهری: ۹۴ص: مصور، جدول، نمودار: ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

شایک: ۹۰۰۰۰، مال: 978-600-8083-68-9

یادداشت: کتابنامه.

Terrorism – Finance: بانک و بانکداری – فساد؛ Terrorism -- Finance – Prevention: ممانعت از

۳. سه افزوده: جعفری، محمد، ۱۳۵۹ اردیبهشت؛ امیری، حسین، ۱۳۶۵ -

ده بندی ك : ۵۰-۷۹ ۱۳۹۷ تا ۸ ص ۹ پ /

۱۶۸۰

شماره کتابشناسی: ۵۴۰۶

تهیه و تدوین: پژوهشکده امنیت اقتصادی، اندیش

مجری: فرزانه صمدیان

ناظر علمی: محمد جعفری و حسین امیری

صفحه آرایي: منصوره صادقي

طراح جلد: محمد رضا امانی

چاپ نخست: بهمن ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰۰۰ ریال

بڑھوشکده امنیت اقتصادی تدبیر

تهران، خیابان کریمخان، خیابان آبان جنوبی، کوچه هورزاد، ساختمان شماره ۶ طبقه ۳

صندوق یستی: ۶۵۳-۱۴۴۵۵

www.tier.ir

تلفن: ۸۸۹۰۸۵۲۸

info@tier.ir

دورنگار: ۸۸۹۱۸۶۱۱

تمام حقوق، متعلق به پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۱
مقدمه.....	۳
۱- مفهوم و تعریف پول شویی.....	۵
۲- ویژگی‌های جرم پول شویی.....	۸
۱-۲- پول شویی ثانویه.....	۸
۲-۲- پول شویی ایزوله.....	۹
۳-۲- پول شویی فراموشی.....	۹
۳- پیشینه تاریخی پول شویی.....	۱۰
۴- جرائم منشأ پول شویی.....	۱۲
۵- انواع پول‌های غیرقانونی و نامشروع.....	۱۳
۶- فرایندها و شیوه‌های جرم پول شویی.....	۱۴
۶-۱- مرحله جایگذاری (مکان‌یابی).....	۱۵
۶-۲- مرحله لایه‌گذاری (لایه‌چینی یا خواباندن).....	۱۷
۶-۳- مرحله یکپارچه‌سازی (ادغام).....	۱۸
۷- آثار جرم پول شویی بر اقتصاد.....	۲۱
۷-۱- ایجاد انگیزه برای ارتکاب جرائم منشأ و مقدم.....	۲۱
۷-۲- تأثیر منفی بر توزیع درآمد.....	۲۲
۷-۳- ایجاد فساد مالی و ترویج ارتشا.....	۲۲
۷-۴- تضعیف یکپارچگی و تمامیت بازارهای مالی.....	۲۳
۷-۵- تضعیف بخش خصوصی قانونی.....	۲۳
۷-۶- کاهش تمایل به سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد.....	۲۳

- ۷-۷- کاهش بهره‌وری و انحراف در تخصیص منابع..... ۲۴
- ۷-۸- افزایش خطر اعتباری و مالی..... ۲۴
- ۷-۹- افزایش فعالیت‌های زیرزمینی..... ۲۵
- ۷-۱۰- تحمل بار مالی دولت..... ۲۵
- ۷-۱۱- تغییر جهت سرمایه‌گذاری‌ها و تسریع در فرار سرمایه..... ۲۶
- ۸- پول‌شویی و سازوکارهای تهدیدکننده آن علیه امنیت ملی و اقتصادی..... ۲۷
- ۸-۱- پول‌شویی به عنوان جرم سازمان‌یافته فراملی..... ۲۸
- ۸-۲- پول‌شویی به عنوان منبع تأمین مالی تروریسم..... ۳۰
- ۸-۳- پول‌شویی به مثابه فساد مالی..... ۳۳
- ۸-۴- پول‌شویی عاملی برای متزلزل ساختن مشروعیت سیاسی..... ۳۵
- ۸-۵- پول‌شویی عاملی در راستای خدشه‌دار شدن وجهه بین‌المللی..... ۳۶
- ۹- مقابله با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم در اسناد بین‌المللی..... ۳۶
- ۹-۱- اقدامات دوجانبه..... ۳۷
- ۹-۲- اقدامات چندجانبه و بین‌المللی..... ۳۸
- ۱۰- ارزیابی وضعیت پول‌شویی در جهان و ایران..... ۵۳
- ۱۱- مقابله با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم در ایران..... ۵۹
- ۱۱-۱- قانون مبارزه با پول‌شویی..... ۵۹
- ۱۱-۲- قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم..... ۶۰
- ۱۲- آسیب‌شناسی معضل پول‌شویی در کشور..... ۶۵
- ۱۲-۱- نقش نظام بانکی کشور در رواج فعالیت‌های پولشویی..... ۶۶
- ۱۳- سازوکارهای مقابله با پول‌شویی در راستای توسعه روابط بانکی کشور در فضای بین‌الملل..... ۶۹
- ۱۴- جمع‌بندی و ارائه راهکار..... ۷۳
- منابع..... ۸۴

پیشگفتار

جهانی شدن به همراه رشد اقتصادهای زیرزمینی در دهه‌های اخیر، محرک فعالیت‌های غیرقانونی و سازمان‌یافته‌ای مانند فعالیت‌های تروریستی، تجارت مواد مخدر، قاچاق انسان، قاچاق اسلحه، فحشا، اختلاس، ارتشا، رانت‌خواری و فرار مالیاتی بوده که تمام موضوعات یادشده، گردش مالی بسیار عظیمی داشته، سودهای کلان را خلق کرده و از این رو، افزایش تقاضا برای پول‌شویی را به دنبال داشته است. اهمیت اساسی پول‌شویی به مبارزه با پدیده پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم از آنجا بیشتر نمایان می‌شود که بدین‌جهت، کشور ایران به‌عنوان پرریسک‌ترین کشور در زمینه پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم براساس گزارش ۲۰۱۷ موسسه بازل معرفی شده است. اگرچه صرف قرار گرفتن نام کشور در زمره کشورهای پرریسک به لحاظ پول‌شویی، لزوماً به آن معنا نیست که ایران، جذاب‌ترین مقصد برای پول‌شویی است، اما متأسفانه غرب با این ابزار می‌تواند این پیام را به سایر کشورهای جهان مخابره کند که آسیب‌پذیری کشور ایران از فعالیت‌های پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، بالا است. در اینجا باید تأکید کرد که علی‌رغم نواقص جدی حاکمیتی در برآورد شاخص بازل و نیز ملاحظات سیاسی مدیران این مؤسسه و همچنین سهل‌انگاری زیادی که در مورد غیرمنصفانه بودن آن مطرح است، اما باز هم به این دلیل که نتایج این گزارش درخصوص توسعه روابط بین‌المللی و بانکداری بین‌المللی با ایران مورد انتقاد سایر کشورها قرار می‌گیرد، ضروری است ارکان نظام، قوای سه‌گانه، بانک مرکزی و سیستم بانکی کشور در جهت بهبود این وضعیت و ارتقای رتبه تلاش کنند.

از وجهی دیگر، پیگیری رویه‌ها و استانداردهای سخت‌گیرانه در نظام مالی بین‌الملل در راستای مقابله با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، طی سال‌های ۱۳۹۰

و ۱۳۹۱- سال‌هایی که ارتباط کشور به علت اعمال تحریم‌ها با فضای بین‌الملل قطع شده بود - موجب شد که نظام بانکی کشور از مطابقت خود با استانداردهای بین‌المللی عقب بماند و بعد از برجام نیز به‌رغم گشایش‌های حاصل‌شده، تعاملات کشور در حوزه مالی و بانکی با نظام بین‌الملل، به علت پرخطر بودن نظام بانکی کشور در زمینه پول‌شویی، همچنان محدود باشد. از این رو، امروزه ضرورت مقابله با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم بیش از پیش احساس می‌شود، چراکه می‌تواند راهگمای تدبیرهای خارجی و توسعه تعاملات مالی و بانکی کشور در فضای بین‌الملل باشد.

براین اساس، پژوهشکده امنیت اقتصادی تدبیر در راستای رسالت علمی و کاربردی خود برای ارتقای امنیت اقتصادی کشور، به بررسی ضرورت مقابله با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم پرداخته است و سعی بر آن دارد تا با بررسی ابعاد زیان‌بار این دو جرم بر امنیت اقتصادی کشور، تشریح کند که مقابله با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم در پسابرجام، چگونه می‌تواند به‌عنوان راهبرد توسعه روابط بانکی کشور در فضای بین‌الملل باشد. ضمناً جهت کاهش اثرات ملاحظات سیاسی در گزارش بازل، این پژوهشکده نسبت به مکاتبه رسمی و اعلان انتقادات جدی وارده بر گزارش به مدیران بازل اقدام نمود و تعامل علمی مناسبی با آن مرکز برقرار کرده است. امید است این مطالعه گامی هر چند کوچک، اما مؤثر در ارتقای امنیت اقتصادی و جایگاه کشور در عرصه روابط بین‌الملل باشد.

رییس پژوهشکده

امنیت اقتصادی تدبیر